

Grayson og Barnham gegn Bretlandi

Dómur frá 23. september 2008

Mál nr. 19955/05 og 15085/06

6. gr. Réttur til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi

1. gr. samningsviðauka nr. 1. Friðhelgi eignarréttar

Réttlát málsmeðferð. Sönnunarbyrði. Eignaupptaka.

1. Málsatvik

Kærandur, Mark William Grayson og John Barnham eru breskir ríkisborgarar. Þeir afplána nú fangelsisdóma í Nottingham og Aswell í Bretlandi vegna stórfelldra fíkniefnabrota. Fyrri kærandinn var sakfelldur fyrir innflutning á 28 kílóum af heróíni en andvirði þess taldist vera rúmlega 1,5 milljónir evra. Seinni kærandinn var sakfelldur fyrir skipulagningu og stjórn alþjóðlegs fíkniefnasöluhrings sem m.a. stundaði innflutning til fíkniefna til Bretlands.

Í refsímálum á hendur kærendum gerði ákærvaldið kröfu um upptöku á umfangsmiklum fjármunum kærenda. Voru lögð fram gögn sem sýndu fram á að verulegir fjármunir hefðu farið um hendur þeirra á tilteknu tímabili. Þar var m.a. leitt í ljós að kærandur hefðu getað greitt háar fjárhæðir fyrir endurbætur á fasteign, kaup á mörgum dýrum bifreiðum, tekið þátt í viðskiptafélögum og greitt lögmönnum sínum háar fjárhæðir. Að auki var talið að kaup á 28 kílóum af heróíni hlytu að vera fjármögnuð af fíkniefnasölu. Fyrir dómi var sýnt fram á framangreindar tilfærslur á fjármunum í vörslum kærenda. Var sönnunarbyrðinni því velt yfir á kærandur, en þeim tókst ekki að færa sönnur á þessir fjármunir væru fengnir með lögmætum hætti. Af þeim sökum taldi dómari sannað að þeir væru ágóði af glæpastarfsemi og féllst því á upptöku eigna kærenda.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandur héldu því fram að brotið hefði verið í bága við rétt þeirra samkvæmt 1. mgr. 6. gr. sáttmálans til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi og einnig friðhelgi eignarréttar þeirra sem verndar væri af 1. gr. samningsviðauka nr. 1.

Niðurstaða

Dómstóllinn vísaði til þess að ákvörðun um eignaupptöku mætti jafna við ákvörðun refsivert brot í skilningi 1. mgr. 6. gr. sáttmálans og vísaði hann í þeim efnum til fyrri dóms síns í máli nr. 41087/98, Phillips gegn Bretlandi.

Dómstóllinn taldi það samræmast ákvæðinu að gefa kærendum færi á að gera grein fyrir fjárhagslegri stöðu sinni á þeim tíma sem mál er höfðað. Vísað var til þess að kærandur höfðu gerst sekir um umtalsverð og ábatasöm fíkniefnaviðskipti um árabil. Sýnt þótti í málum þeirra að umtalsverðir fjármunir hefðu farið um hendur þeirra á þeim tíma sem um ræddi. Af þeim sökum var ekki talið óréttlæt看legt að ætlast til þess að þeir gerðu grein fyrir því hvað hefði orðið af þeim fjármunum. Var það mat dómstólsins að kærandur hefðu átt að hafa haft vitneskju um það í hvað fjármunirnir hefðu runnið ef þeir hefðu ekki farið í að fjármagna þær eignir sem þeir áttu á þeim tíma sem málið var til meðferðar. Ekki þótti óeðlilegt að sönnunarbyrði um að þær væru fjármagnaðar með lögmætum hætti, væri lögð á þá. Þar sem þeim tókst ekki að sýna fram á slíkt hafði verið fallist upptöku þeirra. Dómstóllinn var þeirrar skoðunar að um réttláta málsmeðferð hefði verið að ræða sem samræmdist réttindum kærenda samkvæmt sáttmálanum.

Það var því einróma álit dómstólsins að ekki hefði verið brotið í bága við rétt kærenda samkvæmt 1. mgr. 6. gr. sáttmálans. Í ljósi þess að eignaupptaka hafði farið fram á grundvelli lögmætrar ákvörðunar var það jafnframt einróma álit dómstólsins að ekki hefði verið brotið í bága við friðhelgi eignarréttar þeirra.